

ZEEUWLAND

33e JAARGANG • NR. 1 • APRIL 2011

WOONKRANT

Zeeuwend

buitengewoon

Wennen aan een *nieuw appartement*
Zeeuwend gaat *De Uitdaging* aan
Hoe ziet *mijn woning* er in de toekomst uit

Inhoud

Energiezuinige woningen 3

Goed voor onze planeet én voor de portemonnee van de bewoner.

Goede huisvesting voor starters 6

“Onze starterswoningen in Kwadendamme kosten 118.500 euro of 136.875 euro. Voor dat geld heb je een verrassend ruime en energiezuinige woning”, zegt Pieter de Graaf, projectmanager vastgoed van R&B Wonen.

Sociale samenhang en leefbaarheid bevorderen 10

Clavis ontdekte de meerwaarde van Communities that Care (CtC). Manager Wonen William Dircken: “De CtC-methodiek spreekt ons heel erg aan door de integrale aanpak en het preventieve karakter.”

De nieuwe huurprijzen 11

Je huis als thuis 12

Interieurontwerper Suset Wouters heeft een aantal handige tips voor mensen die hun interieur eens onder handen willen nemen. Wat blijkt? Met weinig middelen is veel te bereiken.

Een Zeeuwse familiegeschiedenis 13

De schrijver Rinus Spruit oogstte met zijn kleine roman ‘De Rietdekker’ lovende recensies, literaire erkenning en enthousiaste reacties bij de lezers. “Na een lezing komen er altijd wel mensen uit het publiek om te zeggen dat ze van het boek genoten hebben. Dat doet me goed. Ik heb mensen een plezier gedaan met ‘De Rietdekker.’”

Vaste rubrieken

Regionieuws	4 en 8
Puzzel	15
Contactgegevens	16

De hoogste vliedberg 14

Vliedbergen zijn kunstmatige heuvels, gebouwd vanaf de tiende eeuw. In Zeeland zijn er zeker 170 geweest. Daarvan zijn er nog ongeveer veertig over. Veelal gaat het om lichte verhogingen in het landschap. Maar die van Wemeldinge is 12 meter hoog.

'Dit is het wonen van de toekomst'

Woonburg en projectontwikkelaar Marsaki bouwen in Grijpskerke de eerste CO2-neutrale woningen van Zeeland. Wat betreft de seniorenwoningen, die onderdeel zijn van het plan, gaat het zelfs om een landelijke primeur. Het energieverbruik is in deze woningen minimaal. Dat is goed voor onze planeet én voor de portemonnee van de huurder of koper.

Het bouwproject omvat diverse typen woningen, onder andere voor starters en senioren. In totaal gaat het om ruim vijftig woningen, naast een dorps huis met een theater/gymzaal en een jeugdhonk.

"We hebben kans gezien het energieverbruik tot het absolute minimum te beperken", vertelt Ron Studulski, manager vastgoed en strategie van Woonburg. "Via zonnecellen op het dak is zelfs opwekking van elektriciteit mogelijk. Dat levert een kleine energierekening op én je gebruikt een oneindige energiebron – de zon – in plaats van schaarse fossiele brandstoffen."

Isolatiepakket

Woonburg en Marsaki realiseren het geringe energieverbruik grotendeels door middel van een uitgebreid isolatiepakket en warmte-terugwinning. "Alle woningen hebben een cv-installatie, maar die is maar beperkt nodig, bijvoorbeeld voor warm water en de douche", legt Studulski uit. "In de starterswoningen staan zonneboilers; de zon zorgt voor warm water. De energierekening komt dan uit op ongeveer nul. Alles bij elkaar: een energiezuinig concept dat zeer aantrekkelijk is. Dit is het wonen van de toekomst. Vanaf 2020 is de norm dat alle nieuw gebouwde woningen energieneutraal zijn." Volgens Studulski is dat een goed bericht nu de woonkosten vooral omhoog gaan als gevolg van stijgende energieprijzen.

De woning zelf is niet duurder, zodat kopers en huurders niet meer kwijt zijn aan hun hypotheek of huur. "Woonburg wil wonen graag betaalbaar houden. Op deze manier kan dat. De huurprijzen liggen onder de huurtoeslaggrens. Door de huidige markt zijn de bouwkosten wat lager. De financiële ruimte die zo ontstaat besteden we aan extra kwaliteit."

De bouw van het ambitieuze project in Grijpskerke is in december 2010 gestart. Eind 2011 hopen Woonburg en Marsaki de CO2-neutrale woningen op te leveren. Woonburg zal op termijn alleen nog maar CO2-neutrale woningen bouwen. Studulski: "Daarnaast maken we ook onze bestaande woningen energiezuiniger."

De belangstelling voor de woningen in Grijpskerke is groot. Woonburg geeft graag informatie aan mensen die willen kopen of huren.

'Jaar van de duurzaamheid'

Ook R&B Wonen gaat CO2-neutrale woningen bouwen. In Heinkensand moeten er zestien komen. De start van de bouw is gepland in het najaar van 2011. Dat past heel goed binnen de plannen die de corporatie heeft. Reinier de Jonge, manager Vastgoedontwikkeling en -beheer: "R&B Wonen heeft 2011 uitgeroepen tot 'het jaar van de duurzaamheid'. Eerst vergroten we de bewustwording en kennis van de medewerkers en gaan we onze manier van werken duurzamer maken. De tweede helft van het jaar brengen we duurzaamheid en energiebesparing onder de aandacht van onze huurders en gaan we ze op deze gebieden begeleiden."

Illustraties: het bouwproject in Grijpskerke.

Wennen aan een nieuw appartement

Zestig meter verderop staat hun oude huis. Vanuit het appartement op de tweede etage kun je het zien. Daar hebben meneer en mevrouw Lems 48 jaar gewoond. Tot twee jaar geleden. Toen zijn ze verhuisd naar BruVille, een nieuw appartementengebouw in Bruinisse.

De zoon van meneer en mevrouw Lems woonde op een woonboot in Amsterdam. "Heel mooi, zo op het water", vond mevrouw Lems. Maar hij wilde graag terug naar Zeeland, met zijn vrouw. "Pa, ik wil je huis kopen." Meneer: "Daar was ik best trots op." Meneer en mevrouw Lems hebben toen hun dubbele huis aan hun zoon verkocht. Dat was in 2006. Met de afspraak dat de ouders in de woning mochten blijven tot ze iets anders hadden gevonden.

Spannend

Mevrouw Lems wilde graag een bejaardenwoning met een tuintje, maar meneer Lems zag dat niet zitten: "Ik hou niet van tuinieren." Vanuit hun woning kon het echtpaar de bouw van BruVille volgen. "We zagen het gebouw groeien." Daar een appartement: dat zagen ze allebei wel voor zich. Ze hebben zich ingeschreven als woningzoekenden. "Het was heel spannend of we wat konden krijgen", herinnert mevrouw Lems zich. Nét vielen ze buiten de boot. Tot een mevrouw zich terugtrok en er alsnog een appartement leeg kwam. "Precies het appartement dat wij als eerste keuze hadden opgegeven: op een hoek." Op maandag hoorden ze dat het appartement vrij kwam, op donderdag was alles rond, inclusief de keuze voor de keuken en de tegeltjes in de badkamer. "We hebben in korte tijd zoveel moeten opruimen! Vanuit een dubbele woning waar we 48 jaar hebben gewoond, gingen we naar een appartement. Weliswaar een groot appartement, maar toch kleiner dan onze oude woning. Bovendien zonder grote berging."

Eén voorwaarde

Ze hebben er echt naartoe geleefd: de verhuizing. Meneer Lems: "We mochten van tevoren kijken op de meetdag. Dan kun je je pas een voorstelling maken van hoe het zal zijn."

Meneer Lems had één voorwaarde voor de verhuizing: zijn biljart moest mee. In overleg is besloten het biljart in de recreatiezaal te zetten. Iedereen mag er gebruik van maken, maar het biljart blijft eigendom van meneer Lems. Hij onderhoudt het biljart en

De heer en mevrouw Lems.

traint zelf drie keer per dag. "Ik speel op vrij hoog niveau." Dit jaar hoopt meneer Lems te spelen in de nationale finale. Zelf organiseert hij ook wedstrijden; laatst met bewoners van Valletta, de Saele en BruVille. "We begonnen om half twee en ze waren tegen zes uur weg." De volgende wedstrijd zal in Valletta zijn. Als er een etentje is in de recreatieruimte,

legt meneer Lems drie planken op het biljart (die daar speciaal voor zijn gemaakt), zodat de schalen voor het buffet erop kunnen staan.

Gezellig

"Dat hadden wij ook nooit gedacht, hoor, dat we zouden deelnemen aan activiteiten in een recreatieruimte." Maar, beseffen ze nu, in een

bejaardenwoning hadden ze nooit de gezelligheid gehad, die ze hier hebben gevonden. Iedere dinsdagmorgen is er een koffieochtend. Er zijn doe-middagen (spelletjes, schaken, handwerken) die goed worden bezocht. En de bewonerscommissie vergadert in de recreatieruimte. Verjaardagen en andere feestjes worden er ook gegeven. "Ideaal. Wij hebben er ons vijftigjarig huwelijksfeest gevierd."

Ontbijten op het balkon

Langzaam wende mevrouw Lems. Het werd lente en ze zette bloemetjes op het balkon. Ze nam zitting in de bewonerscommissie en leerde meer mensen in BruVilje kennen. Samen

gingen ze naar de koffieochtenden en namen deel aan etentjes voor bewoners (ongeveer zes keer per jaar). Langzaam zag mevrouw Lems ook de voordelen van een appartement: "Je hebt een hoop minder werk, alles is gelijkvloers en we hoefden geen glasgordijnen meer, want er kijkt toch niemand naar binnen." In die eerste zomer gingen ze 's ochtends vroeg al fietsen. "En we kunnen heerlijk ontbijten op het balkon als het mooi weer is."

Niet meer weg willen

Aan de wanden hangen mooie landschappen, geschilderd door de moeder van meneer Lems. Mevrouw Lems is zelf ook heel creatief. Schil-

derijen, kransen van mosselschelpen en ander handwerk getuigen ervan. Ze laat met trots een quiltdeken zien waaraan ze nu werkt. Dat ze nu vanuit het appartement hun oude woning kunnen zien, vinden ze helemaal niet vervelend.

Integendeel: "Als we vanuit het raam de kinderen en de kleinkinderen weer hebben gezien, is onze dag weer goed." Oppassen doen ze met veel plezier. Meneer Lems: "We hebben het nu allebei goed naar ons zin hier." "Ja, we zouden echt niet meer weg willen," zegt mevrouw Lems vol overtuiging. ■

Komt dit jaar de schilder bij u langs?

Ieder jaar voert Zeeuwnland onderhoudswerkzaamheden uit aan haar woningen. Zo blijft de buitenzijde van uw woning aan de gewenste kwaliteit voldoen.

Onder deze geplande werkzaamheden, ook wel planmatig onderhoud genoemd, vallen bijvoorbeeld het plaatsen van een nieuwe dakgoot, het schilderwerk aan de buitenzijde of het voegen van de gevels. Jaarlijks wordt voor deze werkzaamheden een planning gemaakt. U kunt op onze website een overzicht vinden van de geplande onderhoudswerkzaamheden in het komend jaar. Natuurlijk wordt u schriftelijk en op tijd geïnformeerd als er aan uw woning onderhoud wordt uitgevoerd. ■

Ruimte voor starters op de woningmarkt

Roy Peeters en Anouk van Westen.

Voor corporaties zijn starters een belangrijke doelgroep. Veelal kunnen deze beginnende huurders of kopers terecht in woningen die speciaal voor hen zijn bestemd of ontwikkeld. Corporaties willen starters goede huisvesting bieden. Maar er kan meer spelen: het levendig houden van een kleine kern, het creëren van voldoende draagvlak voor voorzieningen in een dorp.

Roy Peeters (22) en Anouk van Westen (21) kregen eind februari de sleutel van hun woning in Kwadendam. Half april willen ze er vanuit hun ouderlijke woningen intrekken. Het is een splinternieuwe Koopgarant-woning in het uitbreidingswijkje van het dorp. Eén van de zeven starterswoningen op een rij die R&B

Wonen liet bouwen. "Wij hebben een hoekwoning weten te bemachtigen", zeggen Roy en Anouk. "Met garage. De mooiste plek." Over Koopgarant zijn ze zeer te spreken. "Een mooi concept. Je koop het huis met korting en R&B Wonen koopt het huis terug als je verhuist, zodat je niet met dubbele lasten komt te zitten. De

overwaarde wordt verdeeld. Prima om mee te beginnen en wat op te bouwen."

Dat de verhuizing zich binnen Kwadendam zou afspelen, stond al lang vast. Elektricien en dj Roy is er opgegroeid en heeft er zijn vrienden. En kapster Anouk, afkomstig uit Borssele, voelt zich erg thuis in het dorp. In het nieuwe huis hoopt ze haar

Pieter de Graaf, projectmanager vastgoed van R&B Wonen:

“Bij Koopgarant wordt een woning verkocht voor 75 procent van de taxatiewaarde. Zo is kopen aantrekkelijk voor starters. Zeker nu de banken niet meer zo gemakkelijk zijn met het verstrekken van hypotheek. Zonder Koopgarant zou kopen voor veel starters onmogelijk zijn. De prijzen van onze starterswoningen in Kwadendamme variëren van 118.500 euro tot 136.875 euro. Voor dat geld heb je een verrassend ruime en energiezuinige woning. Dit project past binnen onze woonvisie. Daarin staat dat je hele wooncarrière binnen een kern mogelijk moet zijn. In Kwadendamme moesten we starterswoningen toevoegen. Om te voorkomen dat jongeren naar de steden trekken en er op den duur geen voorzieningen meer zijn. Dit project is goed voor het dorp.”

Gérard van Wanrooij, teammanager klantenservice van

Zeeuwlant: “In mei 2009 zijn we gestart met een nieuw systeem van woonmarketing. Leeftijdsgrenzen en andere beperkingen zijn vervallen, wat starters meer kansen op de woningmarkt geeft. Ze kunnen nu op alle vrijkomende woningen reageren. Voorheen moesten starters vier tot vijf jaar wachten op een woning, nu is dat nog twee tot drie jaar. De wachttijd is dus teruggedrongen, al duurt het in populaire kernen als Zierikzee, Haamstede en Renesse nog altijd wat langer dan gemiddeld. Zeeuwlant biedt daarnaast een flink aantal vrijkomende huurwoningen aan via loting. Starters maken veel gebruik van die mogelijkheid. Net als van de mogelijkheid om een huurwoning te kopen met een korting van maximaal 25 procent.”

Nils Krijger.

nagelstudio te kunnen voortzetten. Zo krijgt Kwadendamme er weer een voorziening bij. Voldoende voorzieningen zijn belangrijk in een kleine kern, vinden de kersverse kopers. “Door de nieuwbouw blijven jonge mensen in het dorp wonen.” Ook groeit dan het bestaansrecht van de supermarkt, die vorig jaar volledig is vernieuwd met behulp van de corporatie.

Betaalbaar

Enkele tientallen kilometers noordelijker, in Zierikzee, startte Nils Krijger in oktober

2010 in een kleine huurwoning. “Precies wat ik zocht: klein en betaalbaar. Ik heb er wel een tijdje op moeten wachten.” Nils (26) wilde graag het ouderlijk huis verlaten. “Logisch, je moet thuis toch rekening houden met je ouders. Hier woon ik alleen en kan ik helemaal mijn eigen gang gaan. Ik wilde graag in Zierikzee blijven wonen omdat ik er geboren en getogen ben. Daarom moest ik wat langer wachten op een geschikte woning. In één van de dorpjes op het eiland gaat het sneller, maar daar had ik niet zoveel zin in. Ook had ik geen zin

om 600 euro of meer aan huur te betalen. Dat maakte het vinden van een woning wel lastig. Maar uiteindelijk, na drieënhalf jaar, is het wel gelukt. Dit is perfect om in te beginnen.”

De kok – hij werkt in een restaurant in Zonnemaire – pleit voor voldoende aanbod voor starters. “Als je jongeren wil behouden voor Schouwen-Duiveland dan is het noodzakelijk dat er meer mogelijkheden komen voor starters. Vooral woningen voor een fatsoenlijke prijs.” ■

Zeeuwsland gaat De Uitdaging aan

De Uitdaging is een landelijk initiatief waarbij kinderen hun dromen voor een betere wereld waarmaken. In drie weken tijd. Twee coaches helpen hen daarbij. Adrie Tange, manager beleid en innovatie bij Zeeuwsland, is daar één van. Hij vertelt over een bijzondere ervaring.

Op de Beursvloer, de markt waar vraag en aanbod voor vrijwilligerswerk bij elkaar komen, vroeg De Uitdaging coaches om het landelijke project nieuw op te zetten op Schouwen-Duiveland. Zeeuwsland en Het Welzijnshuis gingen op dit verzoek in.

Negen mensen van de twee organisaties kregen een dag lang les in het coachen van kinderen uit groep 7 of 8 van de basisschool. Adrie Tange: "Je leert vooral dingen niet te doen. Het is de bedoeling dat de kinderen echt zelf aan de slag gaan. Wij zijn er alleen voor om ze te ondersteunen."

Bezwaren inslikken

Al snel hadden de coaches een basisschool gevonden die wilde deelnemen: 't Kofschip

in Zierikzee. De 28 leerlingen uit groep acht werden verdeeld in vijf groepjes. Eén groepje heeft de broers en zussen verwend van kinderen die lang in het ziekenhuis liggen. Twee andere groepen willen naar de dierentuin; de ene groep met ouderen, de andere met kinderen. Adrie's groepje had ook bijzondere wensen. "Op dag één legden we de kinderen uit wat de bedoeling was. Ze vertelden ons wat hun droom is, hun maatschappelijke wens waar de wereld beter van kan worden. Dat verschilde nogal: van iets leuks doen met de ouderen uit Borrendamme tot de kinderboerderij opfleuren. Uiteindelijk kozen de kinderen voor het plan om met kinderen met een beperking te gaan zwemmen met dolfinen. Juist de droom waarvan wij dachten: dat gaat nooit lukken. Maar op de training hadden we geleerd onze

bezwaren in te slikken en door te vragen naar achtergronden en ideeën."

Vet cool

"We hebben een grote plaat gemaakt en hebben geoefend met een telefoongesprek," schrijven de kinderen op het weblog over hun project. "We zijn ook naar de Beatrixschool gegaan (een school voor zeer moeilijk lerende kinderen, red.). Mevrouw Hilda de Groot, de directrice, was heel erg enthousiast."

Adrie Tange: "De kinderen hebben echt alles zelf gedaan. Ik stond er wel van te kijken wat ze voor elkaar krijgen. Ze hebben nog niet zoveel remmingen en reserves als wij. Zij gaan er gewoon voor." In drie weken hadden de leerlingen het voor elkaar. De kinderen waren bij sponsors langsgeslagen en hadden geld op-

gehaald, in totaal 1100 euro. De Stadsbakkerij sponsorde in natura met lunchpakketten. De ouders van de leerlingen van de Beatrixschool kregen een keurige brief over het uitje. Toen gingen ze op de Beatrixschool vertellen dat het reisje echt doorging. De kinderen: "Ze waren heel erg blij. Vet cool zeiden ze."

Nieuwe show

Met een groepje van acht leerlingen van de Beatrixschool vertrokken ze op 15 februari met een bus naar het Dolfinarium in Harderwijk. Adrie Tange: "Het was wel mooi om te zien dat de kinderen weliswaar intellectueel verschillen, maar toch gewoon met elkaar spelen." Bij het Dolfinarium kregen de kinderen een rondleiding en een kijkje achter de schermen. Er werd geoefend voor de nieuwe show voor het komende seizoen en daar mochten ze bij zijn. Ook hebben ze geleerd wat je moet doen om een aangespoelde bruinvis te redden: 'Vooral niet aaien!' En natuurlijk het voeren van de dolfinen. Zwemmen kon niet, maar dit was ook erg mooi."

Prachtig om te zien

Petra van Bergen, de leerkracht van de kinderen van de Beatrixschool, kijkt met heel veel plezier terug op de reis naar het Dolfinarium: "Echt een mooi cadeau. De kinderen vonden het heel erg leuk. Wel een beetje kort. We zouden een uur blijven, het werd anderhalf

uur, maar de kinderen hadden nog veel meer willen zien, zo leuk vonden ze het!"

Corine Boekhout, leerkracht van groep 8 van 't Kofschip, vindt het geweldig wat haar leerlingen hebben gepresteerd. De meest timide kinderen hebben het voortouw genomen tijdens het project. Hoe dat komt? "De kinderen hebben door dat ze iets voor elkaar krijgen wat eerder voor onmogelijk werd gehouden."

Adrie Tange is ook erg enthousiast. "De kinderen leren op een heel leuke manier iets voor elkaar te krijgen voor anderen. Ik vond het mooi om dat te zien. Hoe onbevenging zij erin staan: prachtig. Ik hoop echt dat De Uitdaging zich over Schouwen-Duiveland, over Zeeland als een inktvlek uitbreidt, want iedereen die er aan meewerkt, wordt er vrolijker van." ■

Hoe ziet mijn woning er in de toekomst uit

Scholengemeenschap Pontes Pieter Zeeman is belangrijk voor de leefbaarheid. Daarom werkt Zeeuwend, naast het scholenproject De Uitdaging, ook samen met Pontes Pieter Zeeman. Het project Tafelen in de buurt is hier een voorbeeld van, maar ook werken leerlingen mee binnen de onderhoudsdienst van Zeeuwend. Wij werken samen met Pontes Pieter Zeeman om de leerlingen praktijkgerichte opdrachten te kunnen bieden. Zo is in februari een opdracht gegeven voor het Technasiumvak Onderzoeken en Ontwerpen (O & O). Leerlingen uit 3 VWO hebben de opdracht om onderzoek te doen naar de toekomst van serviceappartementen.

Om een indruk te krijgen van hoe een appartementengebouw voor ouderen van Zeeuwend er uitziet, kregen de leerlingen een rondleiding door Steenzwaanshof in Nieuwerkerk. Er kwamen gelijk allemaal ideeën boven. Zo vonden de leerlingen het mooi, maar een sportzaal in het gebouw, zou het wonen voor de jongeren zeker plezieriger maken.

Onderzoeken

Voor de opdracht houden de leerlingen eerst een enquête onder jongeren. Waar en hoe willen zij over vijftig of zestig jaar wonen? Daarna worden ook nog ouderen geënquêteerd. Met deze uitkomsten gaan de leerlingen aan de slag om antwoord te geven op de vraag of de indeling van de appartementen en de gezamenlijke ruimtes anders moet. Ze maken een ontwerp van een basiswoning en een maquette. Uiteindelijk presenteren ze dit aan medewerkers van Zeeuwend.

Toekomst

De informatie die de leerlingen verzamelen en verwerken kan Zeeuwend wellicht in de toekomst gebruiken bij de ontwikkeling van haar serviceappartementen. ■

Preventieve, integrale methode CtC heeft nut bewezen

Werken aan de leefbaarheid in Terneuzen

In de dorpen de voorzieningen op peil houden. In de steden de sociale samenhang bevorderen. Dat zijn speerpunten van het Zeeuwse provinciebestuur. De sociale samenhang bevorderen gebeurt in de gemeenten Terneuzen, Middelburg, Vlissingen en Goes door middel van één methodiek: Communities that Care (CtC). Deze wijkgerichte aanpak is als proef gestart in Terneuzen.

Communities that Care (CtC) is ontwikkeld in de Verenigde Staten. Twee hoogleraren ontwikkelden de methodiek en sinds 1990 zijn meer dan vijfhonderd gemeenten ermee aan de slag gegaan. Het succes van de preventieve aanpak leidde tot een overstek naar Nederland. Ook in wijken van onder meer Amsterdam, Rotterdam, Zwolle en Arnhem had CtC resultaat.

CtC is een wijkgerichte aanpak, die in de eerste plaats is gericht op jongeren en hun omgeving. Doel is het verbeteren van de sociale veiligheid en het voorkomen van probleemgedrag en maatschappelijke uitval. Dat moet leiden tot wijken waarin kinderen en jongeren kunnen opgroeien tot volwassenen die een positieve en gewaardeerde rol spelen in de samenleving.

In Zeeland is met CtC een start gemaakt in twee wijken van Terneuzen: Serlippens en Noordpolder. Dit op basis van een onderzoek onder jongeren van 12 tot en met 17 jaar, dat in 2009 is uitgevoerd. Dit onderzoek geeft een beeld van de problemen op het gebied van gedrag en gezondheid in de verschillende wijken. Denk aan problemen als spijbelen, geweld en gebruik van alcohol en drugs.

Clavis is nauw betrokken bij de CtC-proef in Serlippens en Noordpolder. De corporatie heeft de methodiek 'geadopteerd'. Manager Wonen William Dircken legt uit waarom:

"In ons nieuwe ondernemingsplan staat dat Clavis integrale wijkplannen gaat maken, samen met onze partners, om de leefbaarheid op peil te houden of te verbeteren. Juist toen we op het punt stonden om hiermee aan de slag te gaan, benaderde de gemeente ons met de vraag of we in Serlippens en Noordpolder wilden meewerken aan de CtC-methodiek. En later in de overige wijken. Het leek ons niet effectief om dubbel werk te gaan doen. Daarom hebben we een kopeling aangebracht."

Breder trekken

Dat was des te gemakkelijker toen Clavis de meerwaarde van CtC ontdekte. "De methodiek spreekt ons heel erg aan door de integrale aanpak en het preventieve karakter. CtC is gericht op jongeren, maar breder trekken, bijvoorbeeld naar gezinnen, is heel goed mogelijk. In de wijken waar wij veel woningen hebben, zal Clavis de kartrekker zijn. Onze wijkcoördinatoren hebben in 2010 dezelfde opleiding gevolgd als de pro-

jectleiders van de gemeente", aldus Dircken. De ervaringen met CtC in Serlippens en Noordpolder zijn positief, al heeft Clavis in die wijken niet veel bezit. De proef – waarin de corporatie samenwerkte met onder andere de gemeente, het jongerenwerk, de GGD en de scholen – maakte duidelijk welke preventieve mogelijkheden er zijn. William Dircken: "Alle mogelijke acties staan nu op een lijst. Daaruit moet een keus worden gemaakt. We zitten in de fase dat het concreet moet worden: wie doet wat en wanneer moet het bereikt zijn. Je merkt trouwens dat de verschillende organisaties elkaar leren kennen en dat de lijntjes korter worden."

Clavis als trekker

Dit jaar is met CtC gestart in twee andere wijken van Terneuzen: Oudelandse Hoeve en Lievenspolder/Triniteit. Nu met Clavis als trekker. De wijkplannen worden tegen de zomer verwacht. Eerst heeft Scoop een leefbaarheidsonderzoek gehouden en is een beeld van de wijk ontstaan en van

alle organisaties die in de wijk actief zijn. Willam Dircken: "Het is van belang dat de wijkplannen worden gedragen door de meest relevante partijen in de wijk. Denk aan de scholen, kinderopvang, de GGD, versla-

ners over twee jaar zeggen dat er verschil is met de huidige situatie, dat er wat is bereikt. Wat ook belangrijk is, is dat er een meetsysteem komt. Dit om te kunnen meten dat de investeringen die we doen ook daadwerkelijk effect hebben."

De verwachtingen van CtC zijn hooggestemd. Vooral omdat het een preventieve en integrale methodiek is. "Er gebeurt al veel om de leefbaarheid te bevorderen, maar niet op een integrale manier. Met CtC hopen we hier verandering in te brengen." ■

vingszorg, de gemeente, de politie, het maatschappelijk werk, de Bewonersraad en buurtverenigingen. Als de wijkplannen er zijn, kunnen we concrete acties gaan uitvoeren om zaken die de leefbaarheid negatief beïnvloeden te veranderen. Dit is een succes als wijkbewo-

Foto's: de wijk Triniteit in Terneuzen.

Huurverhoging: maximaal 1,3 procent

De huren stijgen per 1 juli 2011 met maximaal 1,3 procent. De huurverhoging is daarmee gelijk aan het inflatiepercentage over het jaar 2010.

De nieuwe huurprijzen zijn geldig van 1 juli 2011 tot en met 30 juni 2012. De corporaties stellen hun huurders vóór 1 mei op de hoogte van de huurverhoging per 1 juli. Officieel heet dat een huurverhogingsvoorstel. De maximale huurverhoging van 1,3 procent geldt voor ongeveer 95 procent van alle huurovereenkomsten. De rest, 5 procent, is geliberaliseerd en valt buiten dit huurbeleid.

Woningwaarderingsstelsel

De hoogte van de huur hangt samen met de waardering van de woning. De waardering gebeurt via een puntensysteem: het woningwaarderingsstelsel. Hoe groter de kamers, hoe meer punten. Daarnaast leveren bijvoorbeeld een tuin of een balkon, het sanitair, de verwarming en de woonomgeving punten op. Net als het type woning; de twee uitersten zijn een vrijstaande woning en een flatwoning op de vierde verdieping zonder

lift. Het kabinet wil ook het energielabel onderbrengen in het woningwaarderingsstelsel. Hoe energiezuiniger de woning, hoe meer punten gerekend worden. Een woning met een energielabel A is het meest zuinig,

een woning met energielabel G het minst. Het woningwaarderingsstelsel geldt niet voor kamers (onzelfstandige woonruimten) en woningen met een geliberaliseerde huurovereenkomst. ■

Meer informatie over de huren:

- Postbus 51. Met vragen over beleid en informatie over wonen en huren kunt u terecht op www.postbus51.nl. De telefonische helpdesk is bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 21.00 uur: 0800 – 8051 (gratis).
- Ministerie van VROM. Op de internetsite van VROM, www.vrom.nl, vindt u informatie over wonen. Bijvoorbeeld de brochure 'Huren van een woning' met daarin onder andere informatie over de jaarlijkse huurverhoging, achterstallig onderhoud en onderhoud.
- Huurcommissie, telefoon 0800 – 4887243 (op werkdagen van 8.30 tot 17.30 uur). Zie ook www.huurcommissie.nl.
- Belastingdienst. Wellicht heeft u recht op een tegemoetkoming in de huurkosten (huurtoeslag). Informeer bij uw verhuurder, uw gemeente of kijk op de internetsite van de Belastingdienst/Toeslagen: www.toeslagen.nl.
- Uw corporatie.

Maak van je huis een thuis

Interieurontwerper Suset Wouters.

Iedereen die verhuist of verbouwt komt voor de vraag te staan hoe het interieur eruit zou moeten zien. Hoe de juiste sfeer in huis ontstaat. Interieurontwerper Suset Wouters heeft een aantal handige tips. Daaruit blijkt dat er ook met weinig middelen veel te bereiken is.

Drie jaar geleden begon Suset Wouters Suus & Sold. "Huizen vind ik heel interessant. Eerst wilde ik makelaar worden, maar het verkopen zit niet zo in me. Inrichten wel. Ik ben een opleiding gaan volgen en aan de slag gegaan met interieuradviezen en verkoopstyling: tips geven om te koop staande huizen beter verkoopbaar te maken."

Haar adviezen kunnen veelomvattend zijn, tot een 3-D ontwerp en begeleiding bij de uitvoering. "Ik ga ook wel mee naar interieurwinkels." Maar een heel klein advies is ook mogelijk. "Een kleur op de muur bijvoorbeeld." Grote of kleine woningen, dikke of smalle beurzen, smaak – het maakt Suset niet uit.

"Altijd belangrijk is dat de basis goed is: de vloer en de muren. Verder moet je zorgen voor een nette afwerking. Dus niet overal kiertjes", is het algemene advies van Suset. "Een vloer hoeft niet duur te zijn. Wel is het verstandig overal goed rond te kijken en niet bij de eerste de beste meteen te kopen. Soms is een vloer van 10 euro per vierkante meter meer tien keer zo mooi. Dus: kijk rond. Dat geldt voor alles in je interieur,

zeker als je niet veel te besteden hebt. Bij voordelige winkels haal je soms de leukste dingen weg. Kijk, er zijn banken van 2.000 euro, maar als je wat verder kijkt, kom je misschien wel een veel goedkopere bank tegen die erop lijkt en nog lekker zit ook."

Een mooie vloer en mooie muren is dus de basis. Het vervolgadvis is: houd het simpel en zorg ervoor dat je huis een thuis is. "Met accessoires kun je heel wat bereiken. Iets uit het bos of van het strand, dat kost niets. Wat ook belangrijk is: kijk naar de samenstelling van het gezin. Dus zijn er kinderen, zorg dan voor een plek voor het speelgoed. Lees je graag, maak dan een rustig leeshoekje. Nog een tip: zorg voor accenten. En verplaats eens wat. Dan blijft het dynamisch." ■

Enkele do's en don'ts in het interieur

Do's

- Kies een vloer die kan meeverhuizen
- Werk snoeren weg achter de plinten
- Hang een spiegel op in een kleine kamer
- Investeer in zaken die je kunt verkopen aan de volgende huurder
- Kijk eens op de rommelmarkt
- Op het prikbord van www.zeelandnet.nl staan soms de leukste dingen

Don'ts

- Zet een kleine huiskamer niet vol meubels, maar kies een lekkere bank en twee stoelen
- Koop niet te grote of te kleine meubels (in de winkel past het, maar thuis kan het heel anders zijn)
- Vergaar niet een leven lang, maar neem ook eens afscheid van een meubelstuk
- Experimenteer niet met kleuren op kozijnen en deuren; muren zijn gemakkelijker over te schilderen

Meer over Suus & Sold: zie www.suusensold.nl.

Het armoedige leven van toen, beeldend beschreven

Ingetogen, ontroerend, liefdevol, authentiek. Niet sentimenteel. Een juweel van een boekje in een sobere, haast achteloze stijl, met personages van vlees en bloed. De Zeeuwse schrijver Rinus Spruit oogstte met zijn familiegeschiedenis 'De Rietdekker' lovende recensies, literaire erkenning en talloze enthousiaste reacties bij de lezers.

Schrijver Rinus Spruit, thuis in de keuken.

Het boek verscheen eind 2008 eerst als geschenk tijdens de Week van het Zeeuwse Boek. Zo'n 8.000 boekenkopers ontvingen 'Zwieg Stille', zoals de titel toen nog luidde. Een halfjaar later verscheen 'De Rietdekker' bij een landelijke uitgeverij. Inmiddels zijn er drie drukken van 2.500 exemplaren verkocht en staat de vierde druk op stapel. Later dit jaar verschijnt een Duitse vertaling. Een toneelbewerking is er ook al.

Had Rinus Spruit uit Nieuwdorp dit allemaal verwacht van zijn late debuut? "Toen ik ging schrijven was mijn verwachting heel hoog. Ik had het gevoel met iets bijzonders bezig te zijn. Aan de andere kant: er zijn zoveel mensen die een boek schrijven. Dus ik sta er toch wel van te kijken, van het succes, zeker nadat een aantal grote landelijke uitgeverijen het niet wilden uitgeven. Ze vonden het boek wel mooi, maar te regionaal."

De schrijver heeft wel een verklaring voor het succes van 'De Rietdekker'. "Het is authentiek, het gaat over hoe het werkelijk was. Eerlijk, zonder opsmuk. Ook de ellende staat erin. Ik heb geprobeerd beeldend te schrijven, zodat je het voor je ziet. Mijn vader heeft het verhaal verteld, het is alsof je hem hoort praten."

Eerbetoon

'De Rietdekker' is een eerbetoon aan vader Spruit, die onder primitieve omstandigheden de kost moest verdienen. "Overal op de fiets naartoe om op rieten daken te werken. Dat was nogal wat. De boeren hadden veel macht en dat waren meestal zijn werkgevers. Mijn vader heeft heel hard moeten werken. Hij sliep zelfs in schuren. Want als je naar

Rilland moest voor een klus, dan kon je 's avonds niet terug naar huis. Het was zeer primitief en dat heb ik willen vastleggen. De strijd om het bestaan. Arm en oud, daar was iedereen bang voor. Ze werkten als gekken om niet arm te worden. Dat was de drijfveer."

De vader van de schrijver stond aan het eind van een lange traditie: vanaf 1600 bestond de familie Spruit uit rietdekkers en varkensslachters. Zijn zonen traden niet in zijn voetsporen. Zij leerden door en bovendien veranderde langzaam maar zeker de dakbedekking: geen riet meer, maar golfplaten. "Mijn vader had het daar moeilijk mee. Hij beschouwde zijn zonen als zijn opvolgers..." Rinus Spruit werd verpleegkundige. Daarnaast schreef hij altijd graag. "Ik had vroeger een schrift met mooie zinnen en moeilijke woorden. Altijd dacht ik: ik ga nog eens een boek schrijven." Uiteindelijk kwam het er toen hij 62 was. "De waardering geeft een goed gevoel. Na een lezing komen er altijd wel mensen uit het publiek om te zeggen dat ze van het boek genoten hebben. Dat doet me goed. Ik heb mensen een plezier gedaan met 'De Rietdekker', vooral ouderen, denk ik." Mensen die nog iets weten over het armoedige leven van toen. ■

Vader Spruit aan het werk (foto Rinus Spruit).

Rinus Spruit -
De Rietdekker, een familiegeschiedenis
Uitgeverij Cossee, ISBN 978 90 5936 260 4
144 pagina's, € 12,90

In Wemeldinge staat de *hoogste vliedberg*

Met een hoogte van twaalf meter boven NAP is de heuvel in de tuin van de familie Minnaar een imposante verschijning. Dit gevaarte in Wemeldinge is de hoogste vliedberg van Zeeland. De term vliedberg is ingeburgerd, maar het is beter om het over kasteelbergen te hebben.

Heleen Minnaar-Wabeke is een van de vier eigenaren van de heuvel. Als kind speelde ze er wel eens. “De vliedberg lag vroeger midden in de landbouwgrond. Bovenop kon je zo de Schelde zien liggen. Nu niet meer omdat de dijk is opgehoogd en er bomen om de heuvel zijn geplant. Een stuk of vijf mispels stonden er vroeger ook al. Voor de landbouw was het geen productieve grond, daarom zijn er fruitbomen op gezet. Met in het midden een lindeboom”, vertelt Heleen Minnaar. “Tussen Goes en ‘s-Gravenpolder staat ook een vliedberg. Met alleen een lindeboom erop. Dat is wel mooier.”

Vliedbergen zijn kunstmatige heuvels, gebouwd vanaf de tiende eeuw. In Zeeland zijn er zeker 170 geweest. Daarvan zijn er nog ongeveer veertig over, vooral op Walcheren en Zuid-Beveland. Veelal gaat het om lichte verhogingen in het landschap.

Verdedigingswerk

Over het hoe en waarom van de bergen is niet veel bekend. De gangbare visie is dat ze als verdedigingswerk dienden. Bovenop stond een eenvoudig houten kasteel, ook wel motte genoemd. Later, lang nadat de kastelen waren verdwenen, dacht men ook wel dat de heuvels een vluchtplaats waren in tijden van stormvloed. De benaming vliedberg, die uit deze gedachte voortvloeit, strookt dus niet met de gangbare mening. Ook mevrouw Minnaar vindt het niet waarschijnlijk dat de berg in haar achtertuin als toevluchtsoord diende in geval van hoogwater. “Als er tien of twintig mensen op stonden, was de berg al vol.”

Heleen Minnaar en de mede-eigenaren zijn overtuigd van de historische waarde van de berg. “Het is belangrijk dat dit erfgoed

De berg in een achtertuin in Wemeldinge. Op de voorgrond: mijnheer Minnaar.

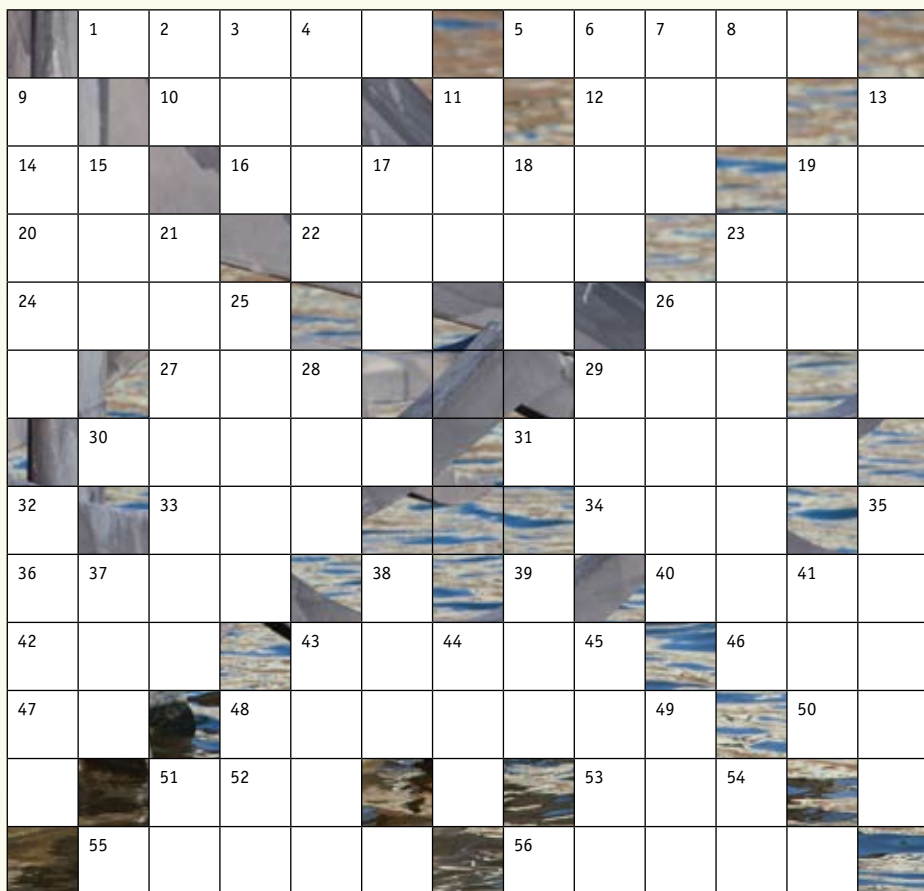
behouden blijft. Daarom doen we er het hoognodige aan om de vliedberg in stand te houden. Het is een monument. Dat gaan we natuurlijk niet afgraven.”

Vroeger was de heuvel voor iedereen vrij toegankelijk. Op de berg werd gespeeld, gezongen en gedronken. “De vliedberg bezoeken was een soort uitje. Tja, dat was in de tijd dat er wat minder vertier was.” Tegenwoordig is het terrein afgesloten. Eén keer per jaar is de vliedberg te bezichtigen, tijdens de Kunstroute van Wemeldinge, in de zomer. Dan blijkt steevast dat dit eeuwenoude ‘bouwwerk’ veel aantrekkingskracht heeft. “Er komen er gerust een paar honderd kijken. We hebben dan ook kunst in de tuin”, zegt Heleen Minnaar. “Ik geef een rondleiding en onderweg vertel ik het

verhaal. Lang duurt het niet; in vijf minuten is alles verteld.” Daarnaast is de vliedberg op aanvraag te bezichtigen (via telefoon 0113 – 621846).

De vliedberg van Wemeldinge komt voor in het boek ‘De bloedkoralen van de bastaard’ van de auteur Rinus Ferdinandusse, die in de directe omgeving opgroeide. In het boek is ook een rol weggelegd voor de kerkvaete – een vijver die vroeger diende als drinkplaats voor het vee – bij de dorpskerk. De kerk staat ook op een vliedberg. Deze heuvel is aanzienlijk lager dan de hoogste vliedberg van Zeeland, die ongeveer vijftig meter verderop ligt.

Legendarisch spookschip

Oplossing:

31	19	24	36	1	49	25	46	4		23	11	38	52	5	37	44	10	2
----	----	----	----	---	----	----	----	---	--	----	----	----	----	---	----	----	----	---

Oplossing puzzel uit het vorig nummer: **Vuurtoren Westkapelle**

De winnaars:

C. Stouten	Vogelzangsweg 51	4461 NE	GOES
H. Louwerse	Westerzicht 249	4385 AX	VLISSINGEN
A.J. Lobbezoo	Nieukerckestraat 41	4413 EH	KRABBENDIJKE
A. van Goethem	Debussyhof 169	4536 BJ	TERNEUZEN
E.M. van den Bosch-Dalebout	Mauritsweg 32	4325 AH	RENESSE
V.L. Nobibux	Ravelijn 42	4532 DA	TERNEUZEN
C. de Baar	Pr.W. Alexanderstraat 26	4441 AS	OVEZANDE
S. op 't Hof	Pr. Irenestraat 7	4424 AL	WEMELDINGE
W. van de Bulck	St. Elisabethlaan 33	4541 GS	SLUISKIL
C. de Bruine	Singel 13	4311 HZ	BRUINISSE

Gewapend met de camera trok de redactie eropuit. Hoe is het gesteld met uw kennis van bijzondere plaatsen in Zeeland? Achter het kruiswoordraadsel zit zo'n kenmerkende plaats verborgen. Dit keer een herinnering aan een mysterieus vaartuig. Het is geen ramp als u de details niet meteen herkent. Los gewoon de puzzel op, vul de juiste letters in en klaar is Kees. Schrijf de oplossing op een briefkaart en stuur deze vóór 1 juni 2011 aan: Puzzelredactie Zeeland Woonkrant, Postbus 158, 4460 AD Goes. Vermeld duidelijk uw naam en adres. Onder de goede inzenders verloten we tien spellen 'Even dienke', de Zeeuwse versie van Triviant. Oplossing en prijswinnaars worden in het volgende nummer van Zeeland Woonkrant bekend gemaakt.

Horizontaal

- 1 kleur
- 5 hemelblauw
- 10 lof
- 12 houding
- 14 remedial teacher (afk)
- 16 purper
- 19 Frans lidwoord
- 20 zestig minuten
- 22 broche
- 23 beet
- 24 omroep
- 26 half
- 27 zintuig
- 29 alles (Engels)
- 30 want
- 31 kalfje
- 33 speeltoestel
- 34 medisch specialisme (afk.)
- 36 uniek
- 40 koud
- 42 wat
- 43 pers
- 46 spoedig
- 47 verouderd persoonlijk voornaamwoord
- 48 kleur
- 50 pijnkreet
- 51 regenscherm (afk.)
- 53 Europeaan
- 55 lila
- 56 aardkleur

Verticaal

- 2 muzieknoot
- 3 bid (Latijn)
- 4 rivier
- 6 grondsoort
- 7 voorzetsel
- 8 Bijbelse stad
- 9 kleur
- 11 Scandinavische munt
- 13 zwartbruin
- 15 belust
- 17 autokeuring
- 18 Engels bier
- 19 mark
- 21 kleur
- 23 kleur
- 25 vereist
- 26 tender
- 28 snel
- 29 vaartuig
- 32 mengkleur
- 35 kleur
- 37 ontkenning
- 38 soort verlichting
- 39 Braziliaanse stad (afk.)
- 41 tijdperk
- 43 wand
- 44 academische titel
- 45 werelddeel
- 48 ijsmerk
- 49 roem
- 51 vader
- 54 Romeinse Rijk (afk.)

Vuurtoren Westkapelle

De vuurtoren van Westkapelle is eigenlijk een kerktoeren. Van de vijftiende-eeuwse Willibrorduskerk is verder niets over. Tegen de verwoestingen van de Tachtigjarige Oorlog bleek het godshuis niet bestand. Een brand deed de rest, maar spaarde de toren. Die kreeg begin negentiende eeuw de functie van vuurtoren. De torenspits moest wijken, eerst voor een seintoestel, later voor een kunstlicht. De vuurtoren is 57 meter hoog en telt 207 traptreden. Het licht – met een sterkte van 2,6 miljoen kaarsen – is tot op 36 kilometer te zien. De vuurtoren van Westkapelle is een Rijksmonument, dat anno 2011 nog altijd in bedrijf is.

Moderne huurappartementen
(2, 3 of 4 kamers),
vanaf 96 tot 170 m² en
al vanaf € 630,- per maand.

**LEVEN ALS
IN EEN LANG
WEEKEND**

'T NIEUWE VRIJE
APPARTEMENTEN ZIERIKZEE

Leven als in een lang weekend. Dat kunt u in 't Nieuwe Vrije. Ruime, luxe appartementen om zorgeloos te genieten van het goede leven. Direct aan de binnenstad van Zierikzee én de uitvalswegen. Met vriendelijke diensten die optimaal gemak en/of lange zelfstandigheid mogelijk maken. U mag het zeggen: kleding wassen, strijken, maaltijden, housekeeping, een eigen parkeerplaats, maar ook zorg. 't Nieuwe Vrije is als de samenleving, dus voor iedere beurs: moderne huurappartementen (2, 3 of 4 kamers), vanaf 96 tot 170 m² en al vanaf € 630,- per maand.

Bent u geïnteresseerd in 't Nieuwe Vrije? Neemt u dan gerust contact op met Carlijn Bovée of servicemanager GertJan de Jong. De koffie staat voor u klaar! Bel 0111 418 080.

buitengewoon

Postbus 82, 4300 AB Zierikzee
Telefoon 0111 - 418 080
Telefax 0111 - 418 081
E-mail info@zeeuwnland.nl
www.zeeuwnland.nl

Openingstijden kantoor Kerkhof 1, te Zierikzee maandag t/m vrijdag 08.00 - 17.00 uur

Melding reparaties: (tijdens kantooruren)

Centrale verwarming/ mechanische ventilatie	Volter & Dros	0113 - 565 111
Ontstoppingen/dakgoot	De Jong	0111 - 413 495
Herstel glasbreuk	Glasherstel	0800 - 022 66 88

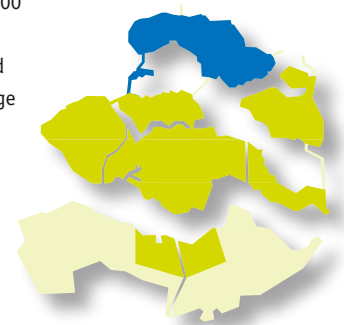
Overige reparaties 0111 - 418 080

Zeeuwnland Klussendienst 0111 - 418 080

Melding dringende reparaties buiten kantooruren 0111 - 418 080

Oplage: 26.500

■ Zeeuwnland
■ Rest oplage

Bewonersinformatieblad van:

Clavis, Terneuzen
Zeeuwnland, Zierikzee
RWS partner in wonen, Goes
R&B Wonen, Heinkenszand
SMB / SBOM, Goes
Woonburg, Koudekerke

Productie: Muurlink Creatieve Communicatie
Druk: LNO drukkerij, Zierikzee

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen met bronvermelding toegestaan. Foto's, cartoons, illustraties en puzzel zijn exclusief voor Zeeland Woonkrant. Overname daarvan is slechts toegestaan na schriftelijke goedkeuring van de redactie. De uitgever aanvaardt geen aansprakelijkheid voor persoonlijke of materiële schade, veroorzaakt door onjuistheden in de teksten.